



ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

pre žiakov chorých a zdravotne oslabených –
ISCED 1 – primárne vzdelávanie
ISCED 2- nižšie sekundárne vzdelávanie

„Cesta za zdravím“

Názov ŠkVP: „Cesta za zdravím“

Stupeň vzdelania: ISCED 1 , ISCED 2
Dĺžka štúdia: 9 ročná
Vyučovací jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátnej

Predkladateľ:

Názov školy: Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím
Súčasťou školy je Trieda pri Vranovskej nemocnici a.s.
Adresa: Budovateľská 1309, 093 01 Vranov nad Topľou
IČO: 17070244
Riaditeľ školy: PaedDr. Katarína Vasiľová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Iveta Duranská
Kontakty: email: zspretpadic@stonline.sk
www.zspretpadic.edupage.org
tel.: 057/4885141

Zriadovateľ:

Názov: Obvodný úrad Prešov
Adresa: Tarasa Ševčenka 11, 081 01 Prešov
Kontakty: tel.: 051/7462707

Platnosť dokumentu: od 01.09. 2014
Platnosť dokumentu: do 31.08. 2019

PaedDr. Katarína Vasiľová
riaditeľ školy

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

PLATNOSŤ ŠKVP Dátum	Revidovanie ŠKVP Dátum	ZAZNAMENÁVANIE INOVÁCIÍ ZMENY, ÚPRAVY
1.09.2009	1.10.2009	1.vypracované učebné osnovy pre 1.a 5.ročník ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2010	1.10.2010	1.rozšírený o učebné osnovy 2.a 6. ročníka ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2011	1.10.2011	1.rozšírený o učebné osnovy 3. a 7.ročníka ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2012	1.10. 2012	1.rozšírený o učebné osnovy 4.a 8 .ročníka ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2013	1.10.2013	1.rozšírený o učebné osnovy 9.ročníka ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2014	1.10.2014	1.rozšírený o učebné osnovy prípravného ročníka ZŠ v súlade so ŠVP
1.09.2015	1.10.2015	1.navýšenie hodín: žiadne
1.09.2016	24.8.2016	1.navýšenie hodín: žiadne

PRÍLOHA triedy pri Vranovskej nemocnici n.o:

V tejto triede sa vyučuje individuálne podľa možností a schopností chorých a oslabených žiakov bez navýšenia voliteľných hodín. Vyučujú sa zväčša základné predmety a výchovné predmety podľa možností zdravotníckeho zariadenia.

2011/2012

- 1.ŠkVP je doplnený o jednotlivé prierezové témy v súlade s POP.
- 2.ŠkVP je doplnený o prierezovú tému Výchova k ľudským právam, ktorá je zaradená do vyučovacieho procesu a TVVP.

2012/2013

- 1.Rámcový učebný plán v 8. ročníku doplnený o nový predmet Výchova umením.
- 2.Rámcový učebný plán v 3. ročníku doplnený o nový predmet cudzí jazyk.
- 3.ŠkVP je doplnený o jednotlivé prierezové témy v súlade s POP. Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia, Dopravná výchova, Mediálna výchova, Environmentálna výchova, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Osobnostný a sociálny rozvoj, Finančná gramotnosť, Drog, Výchova k ľudským právam.

2013/2014

- 1.ŠkVP je doplnený o prierezovú tému Globálne vzdelávanie, ktorá je zaradená do vyučovacieho procesu a TVVP.
- 2.Ukončenie prípravy ŠkVP pre triedu pri Vranovskej nemocnici n.o.

2014/2015 – počet navýšených hodín: žiadne

2015/2016 – počet navýšených hodín: žiadne

2016/2017 – počet navýšených hodín: žiadne

OBSAH

ÚVOD

1. Ciele výchovy a vzdelávania
2. Stupeň vzdelávania
3. Profil absolventa
4. Vzdelávacie oblasti
5. Charakteristika, špecifika výchovy a vzdelávania
6. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v triede pri zdravotníckom zariadení
7. Povinné materiálno-technické zabezpečenie
8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
9. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

PRÍLOHA:

1. Organizácia vyučovania – TRIEDA PRI VN a.s vo Vranove nad Topľou
2. Rámcový učebný plán pre žiakov – variant D

Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených ISCED 1 – primárne vzdelávanie, ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie

Ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu schválilo MŠ SR pod č.CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26.mája 2009;

Rámcový učebný plán pre základné školy pri zdravotníckych zariadeniach – variant D;

Pri výchove a vzdelávaní žiakov v triede pri zdravotníckom zariadení sa poskytuje podľa § 94 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 245/2008 Z. z.. a podľa upraveného vzdelávacieho programu – variant D.

Tento vzdelávací program je súčasťou vzdelávacieho programu pre jednotlivé stupne vzdelávania.

Vymedzuje potreby a požiadavky na komplexnú starostlivosť o žiakov, ktorí sú pre momentálny stav v dôsledku krátkodobej choroby zaradené do výchovno-vzdelávacieho procesu do triedy pri zdravotníckom zariadení (Chirurgické a Detské oddelenie).

Pri výchove a vzdelávaní žiakov - pacientov, je aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje právo na výchovu a vzdelanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s Európskou chartou pre výchovu a vzdelávanie detí a mládeže.

1. Ciele výchovy a vzdelania

Žiaci – pacienti triedy pri zdravotníckom zariadení plnia rovnaké ciele a úlohy ako žiaci základných škôl na primárnom stupni vzdelávania a nižšom stupni sekundárneho vzdelávania.

2. Stupeň vzdelávania

Primárne vzdelanie – ISCED 1 (prvý stupeň základnej školy)

Nižšie sekundárne vzdelávanie – ISCED 2 (druhý stupeň základnej školy)

V triede pri zdravotníckom zariadení sa žiaci – pacienti zaradení do vyučovacieho procesu nehodnotia známkou.

3. Profil absolventa

Profil absolventa primárneho aj sekundárneho vzdelávania zodpovedá profilu absolventa, ktorý je koncipovaný prostredníctvom spôsobilosti pre bežné základné školy.

Spôsobilosti žiaka - pacienta zaradeného do vyučovacieho procesu v triede pri zdravotníckom zariadení nadobudnuté počas časového úseku, v ktorom bol vzdelávaný, sú porovnateľné so spôsobilosťami žiaka príslušného ročníka vzdelávaného v základnej škole bežného typu.

ABSOLVENT PRIMÁRNÉHO VZDELÁVANIA MÁ OSVOJENÉ TIETO KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE (spôsobilosti):

a. Sociálne a komunikačné kompetencie:

- vyjadrujú sa súvislé a výstižne písomnou aj ústnou formou,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi - pacientmi, lekárom aj zdravotným personálom,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti.

b. Kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách,
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosti objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov.

c. Kompetencie učiť sa:

- má osvojené základy schopnosti reflexie pri poznávaní myšlienkových postupov,
- vyberá a hodnotí vybrané informácie,
- uvedomuje si význam iniciatívy pre svoj pokrok.

d. Kompetencie riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v zdravotníckom zariadení,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť chápavým spôsobom.

e. Osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- uvedomuje si vlastné potreby k pozitívному sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si svoje potreby,
- uvedomuje si dôležitosť obrany svojho zdravia,
- dokáže primerane svojmu veku odhadnúť dôsledky svojich činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,

- má osvojené základy pre spoluprácu v skupine detí, zaradených do zdravotného zariadenia,
 - uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v nemocnici a svojim správaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom.

4. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti žiakov – pacientov zaradených do triedy pri zdravotníckom zariadení sú tie isté, ako uvádza štátny vzdelávací program ISCED 1 a ISCED 2.

5. Charakteristika, špecifiká výchovy a vzdelávania

Podľa tohto vzdelávacieho programu sa vzdelávajú žiaci – pacienti zaradení do triedy pri zdravotníckom zariadení na základe ich aktuálneho zdravotného stavu.

Špecifická výchova a vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY - Trieda pri zdravotníckom zariadení

- Zabezpečuje pomocou rôznych metód, prostriedkov a foriem základné vzdelanie žiakom – pacientom.
 - Žiak na vyučovacích hodinách jednotlivých predmetov nadväzuje na posledné učivo, ktoré prebral vo svojej kmeňovej škole.
 - Rozsah učiva sa prispôsobuje aktuálnemu zdravotnému stavu a momentálnym schopnostiam a možnostiam žiaka.

Trieda pri zdravotníckom zariadení na primárnom aj sekundárnom stupni vzdelávania žiakom – pacientom

- zabezpečuje kontinuitu pri vyučovaní podľa ročníkov príslušnosti v kmeňovej škole v takej miere, ako to dovoľuje ich momentálny zdravotný stav,
- umožňuje bezproblémovú adaptáciu na pôvodný výchovno-vzdelávací proces,
- prispieva k úspešnému priebehu liečby a doliečovaniu,
- napomáha rozvíjaniu sociálno - komunikačných funkcií prostredníctvom vytvárania vzťahov a podporu komunikácie medzi žiakmi – pacientmi, rodičmi a pedagógom, pre odpútanie myšlienok dieťaťa na jeho zdravotný stav,
- vytváraním psychicko-emocionálnej podpory pomáha žiakovi – pacientovi vyrovnať sa s napäťom vyplývajúcim z jeho zdravotného stavu a jeho následkov, čo podporuje urýchlenie uzdravovacieho procesu a zabraňuje citovej otupenosti a psychickej deprivácii,
- poskytuje informácie o zaradení žiaka – pacienta do výchovno – vzdelávacieho procesu príslušnej kmeňovej škole,
- pedagóg priebežne pri návštavách komunikuje s rodičmi o vzdelávaní žiaka – pacienta,
- pravidelne – (denne) spolupracuje s ošetrujúcim lekárom a zdravotníckym personálom o stupni zaťaženosťi žiaka – pacienta,
- zvýšenú pozornosť venuje rómskym žiakom a žiakom dlhodobo hospitalizovaným. Rozvíja ich vyjadrovanie schopnosti a opakovane utvrdzuje ich hygienické a pracovné návyky,
- prispôsobivo plní ciele preventívno-terapeutické.

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky.

6. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v triede pri zdravotníckom zariadení

Výchova a vzdelávanie je organizované dennou formou. Táto forma sa uskutočňuje ako poldenná. Poldenné vzdelávanie sa uskutočňuje v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni.

7. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Trieda pri zdravotníckom zariadení realizuje výchovno-vzdelávací proces v priestoroch chirurgického a detského oddelenia na to určených.

Zabezpečuje technické vybavenie učební:

- priestory na uloženie pomôcok
- učebnice, didaktické pomôcky, hry,
- priestory na vyučovanie zabezpečuje školským nábytkom.

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Pri výchovno – vzdelávacom procese sú dodržiavané bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky. Uskutočňuje sa poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, povinné školenie pedagóga a bezpečnosti o ochrane zdravia pri práci a proti požiaru.

Ostatné atribúty, ako stravovanie a pitný režim žiaka – pacienta zabezpečuje zdrav. zariadenie.

9. Zásady a podmienky pre vypracovanie školského vzdelávacieho programu

Zásady a podmienky na vypracovanie školského vzdelávacieho programu v triede pri zdravotníckom zariadení sú tie isté, ako pre školské vzdelávacie programy pre bežné základné školy.

Spojená škola Budovateľská 1309, Vranov nad Topľou

Organizácia vyučovania – trieda pri VN n.o.

1. **oddelenie** – Chirurgické oddelenie pri VN n. o. vo Vranove nad Topľou

Vyučovanie: od 8.00 – do 10.00 hod. – podľa rozvrhu

2. **oddelenie** – Detské oddelenie pri VN n. o. vo Vranove nad Topľou

Vyučovanie: od 10.00 – do 12.30 hod. podľa rozvrhu hodín.

Na obidvoch oddeleniach sa vyučovanie realizuje
v určených miestnostiach, určených na daný účel.

Týždenný počet vyučovacích hodín

Spolu: 23 hodín

ŠkVP pre žiakov chorých a zdravotne oslabených

ISCED 1 - primárne vzdelávanie

ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelávanie

Tento vzdelávací program je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre jednotlivé stupne vzdelávania.

Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených sa uplatňuje pri vzdelávaní žiakov v základnej škole podľa § 94 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 245/2008 Z. z.. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov chorých a zdravotne oslabených v školách, kde sú vzdelávaní.

Pri výchove a vzdelávaní detí chorých a zdravotne oslabených je aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje právo na výchovu a vzdelávanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s Európskou chartou pre výchovu a vzdelávanie chorých detí a mládeže.

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci chorí a zdravotne oslabení plnia rovnaké ciele vzdelávania ako žiaci základných škôl na primárnom stupni vzdelávania a nižšom stupni sekundárneho vzdelávania.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelávanie - ISCED 1 (prvý stupeň základnej školy).

Nižšie sekundárne vzdelávanie - ISCED 2 (druhý stupeň základnej školy).

Základná škola pri zdravotníckom zariadení nevydáva doklad o získanom vzdelaní (vysvedčenie).

V základnej škole pri zdravotníckom zariadení vzdelávame žiakov podľa variantu D rámcových učebných plánov pre žiakov chorých a zdravotne oslabených a to podľa :

- variant D – 20 hod štyri vyučovacie hodiny denne, t.j. 20 hodín týždenne

Základný úvazok učiteľa je určený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým je určená miera vyučovacej činnosti učiteľov; neradi sa počtom hodín v rozvrhu pre žiakov, ktorý je zostavený podľa príslušného variantu rámcových učebných plánov; v čase schválenia tohto vzdelávacieho programu učiteľ vyučuje 23 vyučovacích hodín týždenne. Zohľadňuje sa delenie predmetov podľa potreby na ročníky 1.-4. a 5.-9.)

Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Hlavné úlohy školy pri zdravotnom zariadení

Choré deti, ktoré z dôvodu dlhodobého narušenia vnútornej rovnováhy organizmu, alebo narušenia rovnováhy medzi organizmom a prostredím sú hospitalizované v zdravotníckych zariadeniach, a preto nemôžu byť v bežných školách.

Základná škola pri zdravotníckom zariadení poskytuje deťom v školopovinnom veku výchovu a vzdelávanie počas ich hospitalizácie v zdravotníckom zariadení. Ide o školu fluktuačného charakteru, v ktorej sa zloženie žiakov počas školského roka priebežne mení.

Základná škola pri zdravotníckom zariadení plní vo vzťahu k chorým deťom tieto základné úlohy:

1. Zabezpečuje školopovinným deťom kontinuitu vo vyučovaní podľa ročníkovej príslušnosti v kmeňovej škole v takej miere, v akej to dovoľuje ich zdravotný stav a tým umožňuje bezproblémovú adaptáciu chorého dieťaťa na pôvodný výchovno-vzdelávací proces .
2. Prostredníctvom špeciálno-pedagogickej činnosti prispieva k úspešnému priebehu liečby a doliečovania chorého dieťaťa.
3. Rozvíja sociálno-komunikačné funkcie prostredníctvom vytvárania vzťahov a podpory komunikácie medzi chorými deťmi, rodičmi a pedagógmi v školskom prostredí, ktoré odpútava zameranie myšlienok dieťaťa na jeho chorobu, zabraňuje jeho prípadnej sociálnej izolácii.
4. Vytváraním psychicko-emocionálnej podpory pomáha dieťaťu vyrovnať sa s napäťom vyplývajúcim z choroby a jej následkov, orientovať sa v neznámom prostredí nemocnice, zmierňovať strach z neznámych situácií, z čoho vyplýva podpora urýchľovania uzdravovacieho procesu, predchádzanie prejavom hospitalizmu (citová otupenosť, deprivácia).
5. Vykonáva pedagogicky orientovanú diagnostiku, poskytuje informácie kmeňovej škole o možnej miere zaťaženia žiaka a o zmenách v jeho školskej výkonnosti vplyvom choroby a následnej liečby, poradenstvo pre rodičov, deti a výchovných poradcov o možnostiach ďalšieho vzdelávania vzhľadom na prípadný zmenený zdravotný stav dieťaťa s dlhodobými alebo s trvalými následkami.
6. Zabezpečuje školopovinným deťom rozvíjať aktivity mimo vyučovania.

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch vzhľadom na ich diagnózu. Výchovno-

vzdelávacia činnosť bude smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby sa naučili žiť so svojím zdravotným postihnutím, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia.

2. Profil absolventa

Základná škola pri zdravotníckom zariadení tým, že je školou fluktuačného charakteru a nevydáva vysvedčenie, nemôže stanoviť profil absolventa, navštievujúceho klasickú základnú školu. Absolventmi našej školy sú žiaci, ktorí počas hospitalizácie boli vzdelávaní špeciálnymi pedagógmi a po určitej dobe sa vrátili do svojej kmeňovej školy. Našou snahou je, aby nás absolvent - žiak odchádzajúci späť do kmeňovej školy:

- Vedel nadviazať na učivo kmeňovej školy.
- Akceptoval svoj zdravotný handicap a vedel s ním žiť.
- Bol schopný kriticky a tvorivo myslieť.

3. Stratégie vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ hlavne na zdravotný stav dieťaťa, na jeho psychickú pohodu, na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od prostredia, kde sa dieťa vyučuje – na lôžku, na izbe, v triede- na obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť budeme využívať:

Motivačné metódy:

- motivačné rozprávanie (priблиžovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému).

Expozičné metódy budeme uplatňovať pri vytváraní nových poznatkov a zručností:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), - rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie).

Problémové metódy:

- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbore problému, tvorbe a výberu možných riešení a vlastnom riešení),

Aktivizujúce metódy sú dôležité pre realizáciu cieľov:

- diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému),
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- témy zo života, typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania:

- opakovanie a precvičovanie (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry AZ kvíz, domáce úlohy....)

ISCED 1, ISCED 2 Rámcový učebný plán pre žiakov chorých a zdravotne oslabených - variant D

Štátnej vzdelávací program

Vzdelávacia oblast'	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8	6	6	6	5	4	4	5	5	49
	prvý cudzí jazyk			3	3	3	2	2,5	2,5	2,5	18,5
	druhý cudzí jazyk						1	1	1	1	4
											71,5
Príroda a spoločnosť'	prirodoveda	1	1	1	1						4
	vlastiveda		1	1	1						3
											7
Človek a príroda	fyzika						1	1	1	1	4
	chémia						0,5	05	1	1,5	3,5
	biológia					1	1	1	1	1	5
											12,5
Človek a	dejepis					1	1	1	1	1	5

spoločnosť	geografia					1	1	1	1	1	5
	občianska náuka					1	1	1	0,5	0,5	4
											14
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova										
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	3	3	3,5	4	3,5	4	4	33
	informatika					0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
	informatická výchova		1	1	1						3
											38,5
Človeka svet práce	pracovné vyučovanie				1						1
	svet práce										
	technika										
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1			7
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1			7
	výchova umením								0,5	0,5	1
											15
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	2	2	2	2	2	1	1	1	1	14
Spolu povinná časť		17	17	19	20	20	20	20	20	20	173
Školský vzdelávací program											
Voliteľné hodiny		3	3	1							
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	180								

V školskom roku 2016/2017 ročníky 1, 2, 5.a 6.sa vzdelávajú podľa inovovaného ŠVP ktorý je platný od 01.09.2016.

Prierezové témy:

- OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ /OSR/
- ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA /ENV/
- MEDIÁLNA VÝCHOVA /MDV/
- MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA /MUV/
- DOPRAVNÁ VÝCHOVA /DOV/
- OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA /OZO/
- REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA /RLK/
- TVORBA PROJEKTOV A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI /TBZ/
- VÝCHOVA K ĽUDSKÝM PRÁVAM /VLV/

- . FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ /FIG/
- . GLOBÁLNE VZDELÁVANIE /GV/
- . DROGOVÁ PREVENCIA

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Učiteľ zváži zaradenie jednotlivých prierezových témy, podľa predmetu, zloženia triedy a vhodnosti. Ide o nasledovné prierezové témy:

Environmentálna výchova /ENV/

Táto prierezová téma prispieva k formovaniu a rozvíjaniu ekologického vedomia žiakov. Smeruje k tomu, aby žiaci pochopili, že sú súčasťou prírody, uvedomili si význam prírody pre život človeka a nevyhnutnosť chrániť životné prostredie. Cieľom je rozvíjať u žiakov lásku k prírode a vychovávať ich k vedomej ochrane prírody. Environmentálnu výchovu je najvhodnejšie zaradiť do vecného učenia, pracovnej výchovy.

Dopravná výchova /DOV/

Našim žiakom je neustále potrebné zdôrazňovať správanie sa chodca na verejných priestranstvách, cestných komunikáciách a v dopravných prostriedkoch. Našou úlohou je oboznamovať žiakov so základnými pravidlami cestnej premávky, naučiť ich bezpečne sa správať na cestách a v situáciach, ktoré na nich vznikajú. Dopravná výchova má prispieť ku komplexnej výchove žiakov ako aktívnych účastníkov cestnej premávky. Dopravná výchova bude tvoriť súčasť telesnej výchovy, vecného učenia, ale aj matematiky, slovenského jazyka a pracovného vyučovania.

Multikulúrna výchova /MUV/

Tradičná kultúrna rozmanitosť Slovenska sa prehľbuje vďaka otváraniu slovenskej spoločnosti s pomocou médií, vďaka voľnejšiemu pohybu osôb a rozvoju turistiky. Pomáha aj medzinárodná spolupráca, migrácia príslušníkov blízkych i vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr. Pestrosť kultúr v rámci jednotného právneho systému je dôležité zachovať, aby sa prehľboval humanistický a tvorivý charakter kultúry Slovenskej republiky. Kultúrne prostredie Slovenska bolo a je často hlboko tolerantné voči príslušníkom iných kultúr, stále je však poznačené aj neznášanlivosťou. Multikultúrnu výchovu začleníme do jednotlivých učebných osnov predmetov vecné učenie, telesná výchova, hudobná a výtvarná výchova.

Hlavné ciele prierezovej témy multikultúrna výchova vo vyššom sekundárnom vzdelávaní:

- Viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti.
- Rozvíjať sebareflexiu, ktorá povedie k uvedomieniu si koreňov, možností, obmedzení i premien vlastnej kultúrnej identity.
- Podnecovať a rozvíjať u nich tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr.
- Rozvíjať schopnosť pochopenia pre odlišnú kultúru a odlišný životný štýl.
- Rozvíjať tolerantné postoje k príslušníkom iných kultúr pri uvedomovaní si a zachovávaní vlastnej kultúrnej identity.
- Rozvíjať poznanie kultúr, s ktorými žiaci prichádzajú, alebo môžu prísť do styku.
- Poskytovať podnety pre tvorbu vyargumentovaných postojov k odlišným kultúram. Podporovať samostatné kritické myslenie.
- Konečným cieľom je rozvíjať schopnosť komunikovať a spolupracovať s nositeľmi iných kultúr v bezpečnom prostredí tolerancie a vzájomnej úcty.

Multikultúrna výchova rozvíja v prvom rade kultúrne kompetencie našich žiakov, osobné, sociálne a komunikačné kompetencie. Ciele prierezovej témy vychádzajú z neopakovateľnej hodnoty individuálneho ľudského života, z hodnoty komunity ako

prirodzeného prostredia pre človeka, z rešpektu voči individuálnym potrebám človeka a z faktu rovnosti ľudí pred platnými zákonomi. Pri realizácii multikultúrnej výchovy rešpektujeme lokálne podmienky a spolupracujeme s inými verejnými, štátnymi i mimovládnymi organizáciami v regióne. Svoje ciele napĺňa v celej spoločnosti, nielen v regiónoch, kde žijú menšiny.

Mediálna výchova /MDV/ vzdelávania realizuje ako integrálna súčasť obsahu viacerých vzdelávacích oblastí - jazyk a komunikácia, umenie a kultúra, matematika a práca s informáciami, človek a hodnoty , človek a spoločnosť. Je možné ju uskutočňovať formou projektov, kurzu, seminára a iných školských aktivít (napr. mediálna kampaň na podporu verejnoprospešnej akcie...). Okrem toho mediálna výchova môže mať aj formu samostatného voliteľného predmetu. Mediálnu výchovu využijeme v matematike, estetických predmetoch, v umeleckých krúžkoch.

V ZŠ škole ide o ďalšie zvyšovanie mediálnej gramotnosti žiakov v smere orientácie na reflexiu pôsobenia médií, rozvoja schopností a zručností potrebných k samostatnej tvorbe mediálnych produktov, nasmerovaniu k (celoživotnému) kritickému prístupu pri práci s informáciami a prehľbeniu nadobudnutého povedomia o dôležitosti a vplyve médií na osobnosť jednotlivca a spoločnosť.

Primárnym cieľom mediálnej výchovy v ZŠ je podpora a rozvíjanie mediálnej gramotnosti u žiakov prostredníctvom nadobúdania a prehlbovania úrovne mediálnych kompetencií, t.j. schopnosti prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova tak napomáha rozvoju schopnosti žiakov disponovať nástrojmi, ktoré pomáhajú zvládnuť orientáciu a existenciu v mediálnom svete.

Prostredníctvom mediálnej výchovy vedieme žiakov k:

- kompetentnému zaobchádzaniu s médiami - kritickému a aktívemu využívaniu médií a ich
- produktov
- uvedomieniu si vplyvu médií na život jednotlivca a spoločnosti , na verejnú mienku, vzťahu
- médií a politiky (prepojenie mediálnych obsahov s politikou)
- praktickej schopnosti obhájiť svoj názor, argumentovať, diskutovať, verejne vystupovať
- zaujatiu racionálneho postoja k „novým médiám“ vedieť ich využívať, poznat' nebezpečenstvá
- ich zneužívania a vedieť sa efektívne brániť.

Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Prelína sa celým vzdelávaním. Jej cieľom je prispiet' ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Uplatňovaním tejto prierezovej témy sa vytvára prostredie pre podporu individuality a zdravého sebavedomia žiaka na jednej strane a rozvoj zmyslu pre spoločnosť založenej na rovnosti a tolerancii na druhej strane. Osobnostný a sociálny rozvoj začleníme do vecného učenia, literárnej výchovy.

Cieľom jej uplatňovania je nasmerovať žiakov k:

- porozumeniu sebe a iným
- získavaniu pozitívneho postoja k sebe a druhým
- zvládaniu vlastného správania
- formovaniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- rozvíjaniu základných zručností komunikácie a vzájomnej spolupráce
- získaniu základných sociálnych zručností pre riešenie rôznych situácií

- akceptáciu rôznych typov ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov
- uplatňovaniu základných princípov zdravého životného štýlu a nerizikového správania v každodennom živote

Profilácia žiaka :

- chápe svoj telesný, psychologický a sociálny vývin a svoju jedinečnosť ako individuality
- dokáže vyhodnotiť etiku svojho správania a konania a posúdiť, čo je dobré a zlé, čo prejaví v regulácii svojho správania
- využíva nadobudnuté sociálne zručnosti v svojich rôznych životných situáciách
- uplatňuje svoje práva a snaží sa rešpektovať aj práva ostatných
- pozná svoj individuálny štýl učenia a dokáže ho využiť na rozvoj svojho vzdelanostného potenciálu
- vie pracovať ako aktívny člen skupiny a akceptuje pravidlá skupinovej práce
- uprednostňuje predchádzanie problémov a konfliktov alebo je pripravený nájsť možnosti ich vhodného riešenia
- uvedomuje si dôležitosť a nadobudol predpoklady pre uprednostňovanie zodpovedného prístupu k svojmu zdraviu a zdraviu iných ľudí.

Ochrana života a zdravia /OZO/

Ochrana života človeka a jeho zdravia rozvíja postoje, vedomosti, a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciach. Podobne nepredvídane udalosti môžu vzniknúť pri pobytu v prírode, či na akciách a aktivitách realizovaných praktickou školou. Ochrannu života a zdravia včleníme do predmetov telesná výchova, vecné učenie, telovýchovných krúžkov.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti /TBZ/

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznáť sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Hlavným cieľom je, aby žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili sa riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií a ďalšie spôsobilosti, napríklad dokážu:

- vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt,
- zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, poznajú ich funkciu, formálnu úpravu a vedia ju aplikovať,
- vytvoriť základné písomnosti osobnej agendy v elektronickej podobe,
- pri tvorbe osobnej agendy využiť nástroje IKT,
- identifikovať a popísat problém, podstatu javu,
- navrhnuť postup riešenia problému a spracovať algoritmus,
- získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich,
- na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery,
- na základe stanovených kritérií posúdiť rôzne riešenia a ich kvalitu,
- kultivované prezentovať svoje produkty, názory,
- prijať kompromis alebo stanovisko inej strany,

- poznať základy jednoduchej argumentácie a vie ich použiť na obhájenie vlastného postoja,
- využívať rôzne typy prezentácií,
- aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu
- proaktívne riadiť (zahŕňa zručnosti ako je plánovanie, organizovanie, riadenie, vedenie a poverovanie), prezentáciou predstaviť výsledky svojej práce širšej verejnosti,
- chápať a rešpektovať hodnoty duševného vlastníctva.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra /RLK/ postupne ju začleňujeme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov. Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, stavitel'stva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to aby žiaci v základnej škole v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýsi naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzat z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodostrom rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na besedy; rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

Výchova k ľudským právam /VLV/

Začleňujeme ju do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov. Cieľom výchovy a vzdelávania k ľudským právam v školách (a nielen v nich) je osvojiť si vedomosti a zručnosti, formovať postoje, ktoré sú dôležité na podporovanie ľudskej dôstojnosti, informovanej a nezávislej participácii na vývoji demokratickej spoločnosti a to v súlade s hodnotami, ako sú ľudské práva, rovnosť, pluralita a spravodlivosť.

Finančná gramotnosť /FIG/

Začleníme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov – no najviac v predmete matematika. Finančnou gramotnosťou učíme žiakov využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Globálne vzdelávanie /GV/

Začleňujeme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov – no najviac v predmete vlastiveda, prírodoveda, prírodopis, geografia, fyzika, matematika, výtvarná výchova, občianska výchova prevažne na 2.st. ZŠ.

Globálne vzdelávanie je vzdelávanie, ktoré zdôrazňuje globálny kontext v učení (sa). Prostredníctvom neho dochádza k zvyšovaniu povedomia o globálnych tématoch, ktoré sa týkajú každého jednotlivca, k rozvoju jeho kritického myslenia v týchto tématoch a k hlbšiemu porozumeniu oblastí a tém, ktoré sa týkajú celého sveta. Témy globálneho vzdelávania poskytujú priestor na zmenu postojov jednotlivca a posilňujú uvedomenie si svojej vlastnej

úlohy vlastnej úlohy vo svete a spoločnosti. Motivuje ňou žiakov k zodpovednosti a k osvojeniu si hodnôt aktívneho globálneho človeka.

Drogová prevencia

Celosvetový, európsky a národný problém. Zaradením prierezovej témy sa snažíme žiakov vystríhať pred nebezpečenstvom požívania drog, omamných a psychotropných látok. Na riziká s ich užívaním, skvalitňovanie intrervencie, prevencie aby sme pomohli zredukovať škody napáchané drogami. Podstatnou je pre nás informovanosť a prístup k poznatkom, ktoré sa snažíme prezentovať našim žiakom vhodnou formou so zreteľom na individuálny prístup. DROGY začleníme do jednotlivých učebných osnov všetkých predmetov.

Programy, koncepcie

Vo výchovno-vzdelávacom procese vychádzame z týchto koncepcií a programov:

- 1.*Národný program prevencie obezity.*
- 2.*Národný program duševného zdravia na roky 2011-2013.*
- 3.*Národná stratégia pre globálne vzdelávanie na obdobie rokov 2012-2016 a Akčný plán pre plnenie úloh vyplývajúcich z tejto stratégie na rok 2012.*
- 4.*Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009-2013.*
- 5.*Národný akčný plán pre deti na roky 2009-2012.*
- 6.*Národná protidrogová stratégia na obdobie 2009-2012.*
- 7.*Národný program prevencie HIV, AIDS v SR na roky 2009-2012.*
- 8.*Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011-2014.*
- 9.*Plán výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005-2014.*
- 10.*Revidovaný akčný plán dekády začleňovania rómskej populácie na roky 2011-2015.*
- 11.*Akčný plán predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ostatným prejavom intolerancie.*
- 12.*Stratégia prevencie kriminality na roky 2012- 2015.*
- 13.*Koncepcia výchovy a vzdelávania detí so zdravotným postihnutím.*
- 14.*Koncepcia výchovy a vzdelávania národnostných menšín.*
- 15.*Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov.*
- 16.*Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách.*
- 17.*Koncepcia pedagogicko-psychologického poradenského systému a jeho implementácia do praxe.*
- 18.*Koncepcia špeciálno-pedagogického poradenstva.*
- 19.*Program zdokonalenia systému raného poradenstva pre rodičov detí so zdravotným postihnutím, detí s viacnásobným postihnutím a pervazívnymi vývinovými poruchami.*